

Публічні інвестиції за правилами ЄС: чи готова Україна керувати коштами політики згуртованості?

Розділ 22 «Регіональна політика та координація структурних інструментів»

20+

нормативних актів та інструменти ухвалено у 2025–2026 для наближення до Розділу 22

3

напрями з найпомітнішим прогресом: стратегії, публічні інвестиції, цифровий моніторинг

2026–2028

перший Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави

2026–2030

горизонт Стратегії реформування системи управління державними фінансами

Головне

Чи була б Україна готова ефективно використати кошти політики згуртованості, якби найближчим часом стала членом ЄС? За останній рік найбільше змінилася система управління публічними інвестиціями. Стратегії тепер мають містити фінансове обґрунтування, очікувані результати та вимірювані показники. З'явився середньостроковий план пріоритетних інвестицій на 2026–2028 роки. DREAM поступово стає системою, що охоплює повний цикл УПІ: планування, підготовку та оцінку проєктів, їх пріоритизацію й формування портфелів, моніторинг реалізації, завершальну оцінку та оцінку впливу.

Проте для ефективного використання коштів політики згуртованості окремі інструменти мають бути поєднані в один цикл: від стратегічного планування та відбору проєктів до фінансування, моніторингу, аудиту й оцінки результатів. Україна вже має частину потрібних правил та інструментів, але ще не має повної системи управління.

Що вже працює і чого ще бракує

Уже працює

- Стратегії стали основою для інвестиційних пропозицій.
- Середньостроковий план публічних інвестицій на 2026–2028 роки.
- DREAM закріплено як інструмент моніторингу інвестицій.
- Запроваджено завершальну та постінвестиційну оцінку проєктів.

Ще бракує

- Інституційної моделі управління фондами ЄС в майбутньому.
- Повноцінної системи фінансових коригувань і відповідальності.
- Незалежного аудиту та сталих механізмів партнерства.
- Зв'язку середньострокового плану з бюджетом і майбутнім середньостроковими фінансово-структурними планами.

Чотири елементи системи, що вже запрацювали

- 1

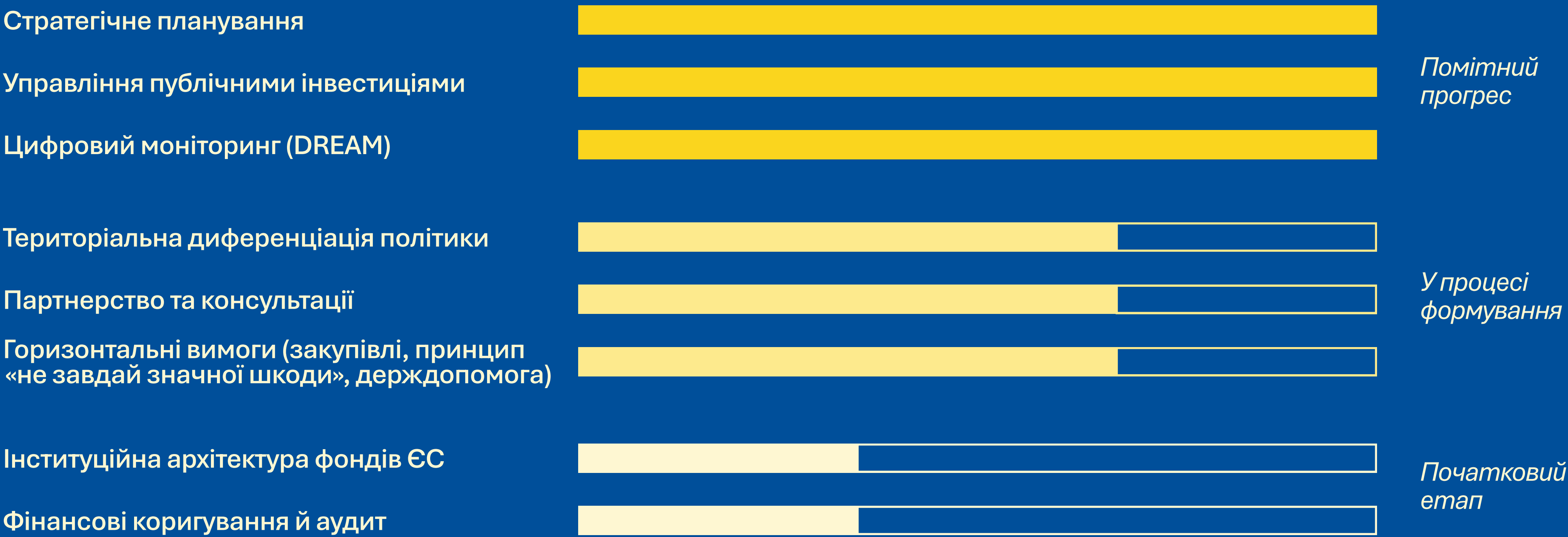
Стратегії у логіці багаторічного програмування — фінансове обґрунтування, вимірювані показники, зв'язок із майбутніми інвестиціями.
- 2

Середньострокове інвестиційне планування — план пріоритетних публічних інвестицій на 2026–2028 роки.
- 3

Цифровий моніторинг через DREAM — обов'язковий інструмент супроводу середньострокового плану.
- 4

Оцінка результатів — завершальна та постінвестиційна оцінка масштабних проєктів.

Нерівномірний прогрес за напрямками Розділу 22

Рекомендації

- Звести стратегічний, інвестиційний та макрофіскальний компоненти в єдину ієрархію.
- Зробити чек-листи та критерії відповідності постійним механізмом контролю, а не разовим фільтром.
- Визначити інституційну модель управління майбутніми фондами ЄС: органи управління програмами, платіжні функції, аудит.
- Завершити цифрову інтеграцію DREAM із Казначейством, Prozorro, і ГІС.
- Посилити спроможність громад і регіонів готувати якісні інвестиційні проєкти.
- Закріпити правила фінансових коригувань і відповідальність за їх порушення.

Центр економічної стратегії (ЦЕС)

Незалежний центр досліджень державної політики. Завдання ЦЕС — підтримка реформ в Україні задля стійкого економічного зростання. Заснований у травні 2015 року.

Контакти: В'ячеслав Ноздрін, директор з комунікацій в ЦЕС — viacheslav.nozdrin@ces.org.ua · ces.org.ua